T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/169
KARAR NO : 2024/248
KARAR TR : 03/06/2024

Ö Z E T : Davacının Ankara Olgunlaşma Enstitüsünde usta öğretici olarak çalışırken iş aktinin feshi nedeniyle, İş Kanunu'ndan kaynaklanan kıdem tazminatı ve diğer alacaklarının ödenmesi istemiyle açtığı davanın ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : B.A
Vekilleri : Av. M.T.T
Davalı : Milli Eğitim Bakanlığı
Vekili : Av. Ö.Ü

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Ankara Olgunlaşma Enstitüsü mezunu olup, Ekim 2006 tarihinde davalıya bağlı Ankara Olgunlaşma Enstitüsünde oluşturulan atölyede usta öğretici olarak görev yaptığını, 31/07/2019 tarihinde iş akdinin gerekçe gösterilmeksizin feshedildiğini belirterek, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak üzere 1.300 TL kıdem tazminatının, iş akdinin feshedildiği tarihten itibaren, 1.300 TL eksik ödenen ücret alacağı/ ücret farkı alacağı, 800 TL yıllık izin alacağı, 1.300 TL ilave tediye alacağının dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalıdan tahsili istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. Ankara 22. İş Mahkemesi 18/04/2023 tarih ve E.2022/305, K.2023/275 sayılı kararı ile, davanın kısmen kabulüne karar vermiş, bu karara karşı davalı vekili tarafından istinaf isteminde bulunulmuş; Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 7. Hukuk Dairesi 07/07/2023 tarih E.2023/2021, K.2023/2547 sayılı kararı ile, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu gerekçesiyle davalı vekilinin istinaf itirazının kabulü ile, mahkeme kararının 6100 sayılı HMK'nın 353/1-a.4 maddesi uyarınca kaldırılmasına ve davanın yeniden görülmesi için dosyanın kararı veren mahkemeye gönderilmesine kesin olarak karar vermiştir.

3. Ankara 22. İş Mahkemesi 12/09/2023 tarih ve E.2023/395, K.2023/523 sayılı kararı ile, davacının, 657 sayılı Kanun'un 89 uncu maddesinde belirtilen statü içinde ve Kaymakamlık onayı ile görevlendirildiği, davacı ile davalı arasında iş sözleşmesi bulunmadığı taraflar arasındaki ilişkinin statü hukukuna tâbi olduğu, bu kapsamdauyuşmazlığın çözüm yeri idari yargı olduğu gerekçesiyle davanın yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle usulden reddine karar vermiş, bu karara karşı davalı vekili lehlerine hükmedilen vekalet ücretinin eksik ve hatalı olduğunu ileri sürerek istinaf isteminde bulunmuştur.

4. **Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 7. Hukuk Dairesi 22/12/2023 tarih ve E.2023/3724, K.2023/4360 sayılı kararı** ile, davalı vekilinin 6100 sayılı HMK'nın 353/1-b.2 maddesi uyarınca istinaf başvurusunun kabulü ile ilk derece mahkemesinin kararının kaldırılmasına davanın 6100 sayılı Kanun'un 114/1-b, 115/2 maddeleri uyarınca yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle dava şartı noksanlığından reddine karar vermiş, karar kesinleşmiştir. Daire Kararının ilgili kısmı şöyledir:

"...İstinaf nedenlerine göre, dava şartlan yokluğu nedeni ile davanın usulden reddedilmesi halinde davalı lehine hükmedilecek vekalet ücreti uyuşmazlık konusudur

Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinin 7. maddesi "Görevsizlik, yetkisizlik, dava ön şartlarının yokluğu veya husumet nedeniyle davanın reddinde, davanın nakli ve açılmamış sayılmasında ücret" başlığım taşımakta olup; maddenin ikinci fıkrasında "davanın dinlenebilmesi için kanunlarda öngörülen ön şartın yerine getirilmemiş olması ve husumet nedeniyle davanın reddine karar verilmesinde, davanın görüldüğü

mahkemeye göre tarifenin ikinci kısmının ikinci bölümünde yazılı miktarları geçmemek üzere üçüncü kısımda yazılı avukatlık ücretine hükmolunur" düzenlemesi bulunmaktadır.

Tarifenin açıklanan 7/2 maddesi hükmü gereğince; konusu para veya para ile değerlendirilmesi mümkün bulunan bir şey olan davanın, dava şartlarından birinin bulunmaması (noksan olması) nedeniyle usulden reddine ilişkin kararda, vekâlet ücreti nispi tarifeye göre takdir edilir; ancak, bu nispi vekâlet ücretinin miktarı, maktu vekalet ücretini geçemez. İlgili düzenleme, maktu vekalet ücretinin altında bir miktara hükmedilebileceği yönünde bir düzenleme içermemektedir. Somut uyuşmazlıkta, karar tarihinde yürürlükte bulunan A.A.Ü.T'nin ikinci kısmının ikinci bölümünde yazılı maktu vekalet ücreti 9,200.00 TL olup, davalı yönünden maktu vekalet ücretine hükmedilmesi gerektiğinin dikkate alınmaması hatalıdır.

HMK'nın 355. maddesi uyarınca istinaf sebepleriyle sınırlı olarak ve resen kamu düzeni yönünden yapılan inceleme sonucunda, davalının istinaf başvurusunun yukarıda belirtilen nedenlerle kabulüne karar vermek gerekmiş ve tüm dosya kapsamına göre aşağıda yazılı şekilde hüküm kurulmuştur.

HÜKÜM :

I-Davalı vekilinin istinaf başvurusunun HMK 353/1-b.2 maddesi gereğince KABULÜ İLE, İLK DERECE MAHKEMESİ KARARININ KALDIRILMASINA,

1-Davanın, 6100 Sayılı Kanun'un 114/1-b, 115/2 maddeleri uyarınca yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle dava şartı noksanlığından REDDİNE,

...

3-Davalı davada kendisini bir vekille temsil ettirdiğinden hüküm tarihinde yürürlükte .bulunan A.A.Ü.T uyarınca belirlenen 17.900.00 TL vekalet ücretinin davacıdan alınarak davalıya verilmesine....

5. Davacı vekili bu kez,toplam 1.000 TL kıdem/iş sonu tazminatı, yıllık izin ücreti, eksik ödenen ücret alacağı/ücret farkı ve ilave tediye alacaklarının yasal faizi ile birlikte ödenmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

6. **Ankara 23. İdare Mahkemesi 13/03/2024 tarih ve E.2024/223 sayılı kararı**ile, davacı ile, davacı ile davalı idare arasında geçici bir hizmet ilişkisi kurulduğu, talep edilen kıdem tazminatı, yıllık izin ücreti, hafta tatili ücreti ile ilave tediye ücreti tazminatının İş Kanunu'ndan kaynaklanan haklardan olduğu dikkate alındığında, uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varıldığı gerekçesiyle, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir :

"...Dava dosyasının incelenmesinden, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı Ankara Olgunlaşma Enstitüsü'nde ve oluşturulan atölyelerde usta öğretici olarak çalışan davacının ödenmeyen 500 TL kıdem/iş sonu tazminatı, 250 TLeksik ödenen ücret alacağı/ücret farkı alacağı, 150 TL yıllık izin alacağı ve 100 TL ilave tediye alacaklarının toplamı şimdilik 1.000 TL'nin adli yargıda açılan 26/05/2022 dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte tahsiline karar verilmesi istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Olayda, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı eğitim kurumlarında (Ankara Olgunlaşma Enstitüsü'nde) 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4. maddesi kapsamına alınmaksızın usta öğretici olarak istihdam edilmiş olan kişilerin çalışma sürelerine ilişkin kıdem (iş sonu) tazminatlarının ödenmesi isteminden doğan uyuşmazlıklara ilişkin davalarda çıkarılan yargı yolu (görev) uyuşmazlıkları üzerine Uyuşmazlık Mahkemesi tarafından, davacı ile idare arasında bir hizmet ilişkisi kurulduğu, talep edilen kıdem tazminatının İş Kanunu'ndan kaynaklanan haklardan olduğu dikkate alındığında, uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu yönünde verilmiş olan kesin nitelikte çok sayıda kararın bulunduğu, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 1, 16, 21 ve 25. maddeleri gereği adli ve idari yargı mercileri arasında görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözmeye yetkili olan Uyuşmazlık Mahkemesi'nin süreklilik (yargısal içtihat) arz eden bu kararlarının bakılan davada da dikkate alınması gerektiği anlaşılmaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ile dava dosyası bir bütün halinde değerlendirildiğinde; davacı ile davalı idare arasında geçici bir hizmet ilişkisi kurulduğu, talep edilen kıdem tazminatı, yıllık izin ücreti, hafta tatili ücreti ile ilave tediye ücreti tazminatının İş Kanunu'ndan kaynaklanan haklardan olduğu dikkate alındığında, uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmaktadır.

Bu durumda, özel hukuk hükümlerine tabi olan Milli Eğitim Bakanlığı aleyhine açılan bu davanın adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna ulaşıldığından, davanın ilk olarak açıldığıAnkara 22. İş Mahkemesi'nin12/09/2023 tarih ve E:2023/395, K:2023/523 sayılı dava şartı yokluğu sebebiyle davanın usulden reddine ilişkin kararının kaldırılması için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Öte yandan, benzer bir uyuşmazlıkta çıkarılan görev uyuşmazlığı üzerine, davanın adli yargı merciinin görevinde olduğuna dair Uyuşmazlık Mahkemesinin 27/11/2023 günlü ve E:2023/549 K:2023/676 sayılı kararı da bu yöndedir..."

III. İLGİLİ HUKUK

7. 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun, 01/10/2008 tarihinde yürürlüğe giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 106. maddesi ile yürürlükten kaldırılan2. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Bir hizmet akdine dayanarak bir veya birkaç işveren tarafından çalıştırılanlar bu Kanun'a göre sigortalı sayılırlar."

8. 506 sayılı Kanun'un *"Uyuşmazlıkların Çözüm Yeri"* başlıklı mülga 134. maddesi şöyledir:

"Bu Kanun'un uygulanmasından doğan uyuşmazlıklar, yetkili iş mahkemelerinde veya bu davalara bakmakla görevli mahkemelerde görülür."

9. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun*"Tanımlar"* başlıklı3. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"*Bu Kanunun uygulanmasında;*
...
6) Sigortalı: Kısa ve/veya uzun vadeli sigorta kolları bakımından adına prim ödenmesi gereken veya kendi adına prim ödemesi gereken kişiyi,
...
ifade eder.
..."

10. 5510 sayılı Kanun'un 79. madde ile başlayan 4. Kısmında, primlere ilişkin hükümlere yer verilmiştir.

11. 5510 sayılı Kanun'un "*Uyuşmazlıkların çözüm yeri*" başlıklı 101. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür."

12. 4857 sayılı İş Kanunu'nun *"Amaç ve kapsam"* başlıklı1. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunun amacı işverenler ile bir iş sözleşmesine dayanarak çalıştırılan işçilerin çalışma şartları ve çalışma ortamına ilişkin hak ve sorumluluklarını düzenlemektir.
Bu Kanun, 4 üncü Maddedeki istisnalar dışında kalan bütün işyerlerine, bu işyerlerinin işverenleri ile işveren vekillerine ve işçilerine faaliyet konularına bakılmaksızın uygulanır.
İşyerleri, işverenler, işveren vekilleri ve işçiler, 3 üncü maddedeki bildirim gününe bakılmaksızın bu Kanun hükümleri ile bağlı olurlar."

13. 4857 sayılı Kanun'un 8. maddeyle başlayan "*İş Sözleşmesi, Türleri ve Feshi*" başlıklı İkinci Bölümünde kıdem tazminatı, ücretli izin, bildirim süresinden kaynaklanan yükümlülük ve haklara ilişkin hususlarayer verilmiştir.

14. 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun "*İş mahkemelerinin kuruluşu*" başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"(1) İş mahkemeleri, Hâkimler ve Savcılar Kurulunun olumlu görüşü alınarak, tek hâkimli ve asliye mahkemesi derecesinde Adalet Bakanlığınca lüzum görülen yerlerde kurulur. Bu mahkemelerin yargı çevresi, 26/9/2004 tarihli ve 5235 sayılı Adlî Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun hükümlerine göre belirlenir.
(2) İş durumunun gerekli kıldığı yerlerde iş mahkemelerinin birden fazla dairesi oluşturulabilir. Bu daireler numaralandırılır. İhtisaslaşmanın sağlanması amacıyla, gelen işlerin yoğunluğu ve niteliği dikkate alınarak, daireler arasındaki iş dağılımı Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından belirlenebilir. Bu kararlar Resmî Gazete'de yayımlanır. Daireler, tevzi edilen davalara bakmak zorundadır.
(3) İş mahkemesi kurulmamış olan yerlerde bu mahkemenin görev alanına giren dava ve işlere, o yerdeki asliye hukuk mahkemesince, bu Kanundaki usul ve esaslara göre bakılır."

15. 7036 sayılı Kanun'un "*Dava şartı olarak arabuluculuk*" başlıklı 3. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"(1)Kanuna, bireysel veya toplu iş sözleşmesine dayanan işçi veya işveren alacağı ve tazminatı ile işe iade talebiyle açılan davalarda, arabulucuya başvurulmuş olması dava şartıdır."

16. 7036 sayılı Kanun'un *"Görev"* başlıklı 5. maddesi şöyledir:

"(1) İş mahkemeleri;
a) 5953 sayılı Kanuna tabi gazeteciler, 854 sayılı Kanuna tabi gemiadamları, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa veya 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun İkinci Kısmının Altıncı Bölümünde düzenlenen hizmet sözleşmelerine tabi işçiler ile işveren veya işveren vekilleri arasında, iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına,

b) İdari para cezalarına itirazlar ile 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi b) İdari para cezalarına itirazlar ile 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamındaki uyuşmazlıklar hariç olmak üzere Sosyal Güvenlik Kurumu veya Türkiye İş Kurumunun taraf olduğu iş ve sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan uyuşmazlıklara,

c) Diğer kanunlarda iş mahkemelerinin görevli olduğu belirtilen uyuşmazlıklara, ilişkin dava ve işlere bakar."

17. 7036 sayılı Kanun'un "*Geçiş Hükümleri*" başlıklı geçici 1. maddesi şöyledir:

"(1) Mülga 5521 sayılı Kanun gereğince kurulan iş mahkemeleri, bu Kanun uyarınca kurulmuş iş mahkemeleri olarak kabul edilir. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce açılmış olan davalar, açıldıkları mahkemelerde görülmeye devam olunur.

(2) Bu Kanunun dava şartı olarak arabuluculuğa ilişkin hükümleri, bu hükümlerin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ilk derece mahkemeleri ve bölge adliye mahkemeleri ile Yargıtayda görülmekte olan davalar hakkında uygulanmaz.

(3) Başka mahkemelerin görev alanına girerken bu Kanunla iş mahkemelerinin görev alanına dâhil edilen dava ve işler, iş mahkemelerine devredilmez; kesinleşinceye kadar ilgili mahkemeler tarafından görülmeye devam olunur.

(4) İlk derece mahkemeleri tarafından bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce verilen kararlar, karar tarihindeki kanun yoluna ilişkin hükümlere tabidir."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

18. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 03/06/2024 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, idare mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

19. Raportör-Hâkim Şerife ÖZDOĞAN'ın davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

20. Dava, davacının Ankara Olgunlaşma Enstitüsünde usta öğretici olarak çalışmakta iken, iş akdinin feshi nedeniyle, kıdem tazminatı ve diğer alacaklarının faizi ile birlikte, davalıdan tahsili istemiyle açılmıştır.

21. Davacının, idareyle arasında bir hizmet ilişkisi kurulduğu, talep edilen kıdem tazminatının İş Kanunu'ndan kaynaklanan haklardan olduğu dikkate alındığında, uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

22. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Ankara 23. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 7. Hukuk Dairesi 22/12/2023 tarih ve E.2023/3724, K.2023/4360 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Ankara 23. İdare Mahkemesince yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 7. Hukuk Dairesi 22/12/2023 tarih ve E.2023/3724, K.2023/4360 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

03/06/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Kenan	Nilgün	Doğan	Eyüp
YAŞAR	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN